

**Bruselj, 13. julij 2026
(OR. en)**

11832/26

**CONUN 132
ONU 46**

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o prednostnih nalogah EU v okviru Združenih narodov na 81. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov, september 2026–september 2027

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o prednostnih nalogah EU v okviru Združenih narodov na 81. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov, september 2026–september 2027, ki jih je Svet odobril na 4191. seji 13. julija 2026.

**Sklepi Sveta o prednostnih nalogah EU v okviru Združenih narodov na 81. zasedanju
Generalne skupščine Združenih narodov, september 2026–september 2027**

1. Evropska unija in njene države članice so trdno prepričane, da je v skupnem in individualnem interesu vseh zagotoviti spoštovanje mednarodnega prava ter suvereno enakost in ozemeljsko celovitost vseh držav, se zavezati mirnemu reševanju sporov in vlagati v mednarodno sodelovanje.
2. EU spričo geopolitičnih pritiskov, ki jih zaznamujejo vse večja razdrobljenost, izpodbijanje in hude kršitve univerzalnih norm in mednarodnega prava, ostaja neomajno zavezana večstranskemu sistemu, ki temelji na mednarodnem pravu, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim pravom človekovih pravic, ter je v skladu z univerzalnimi nameni in načeli Ustanovne listine ZN ter na pravilih temelječim mednarodnim redom, v središču katerega so ZN, da bi zagotovili mir in varnost, spoštovanje človekovih pravic in trajnostni razvoj za vse.
3. EU bo ostala predvidljiva in verodostojna partnerica ter bo še naprej sodelovala s partnerji, ki so prav tako odločeni braniti in spoštovati mednarodno pravo, vključno s suvereno enakostjo in ozemeljsko celovitostjo vseh držav, in ki so zavezani iskanju globalnih rešitev za skupne izzive, tudi z izvajanjem pakta za prihodnost in njegovih prilog.

4. Multilateralizem, ki temelji na mednarodnem pravu, vključno z Ustanovno listino ZN in splošnim spoštovanjem človekovih pravic, mora prevladati, da bi se izognili svetu, ki ga oblikujeta politika moči in zakon najmočnejšega. Gre za pomembno skupno prizadevanje, ki omogoča skupne rešitve, ki se skupaj oblikujejo, izvajajo in pripadajo vsem. Ustvarjanje pozitivnega in merljivega učinka za življenje ljudi mora ostati glavno merilo učinkovitega večstranskega delovanja. S spodbujanjem dialoga, zaupanja, solidarnosti in skupnega ukrepanja multilateralizem pomaga blažiti tveganje konfliktov ter obravnavati svetovne, regionalne in nacionalne izzive ter soodvisnosti med njimi. Svet z dinamičnimi večstranskimi institucijami ter učinkovitim in okrepljenim multilateralizmom je varnejši in uspešnejši kot svet brez njih.
5. EU poudarja ključno in osrednjo vlogo ZN pri reševanju glavnih svetovnih izzivov, zlasti groženj miru in varnosti ter posledic kriz in konfliktov za svetovno prehransko in vodno varnost, energijo, finančne sisteme in dobavne verige, predvsem za najranljivejše.
6. V spreminjajočem se svetu se mora večstranski sistem nenehno nadgrajevati. Zato ključna prednostna naloga EU in njenih držav članic ostaja razvoj, reforma in okrepitev večstranskega sistema, v središču katerega so ZN, ter povečanje njegove učinkovitosti in vključevalnosti, hkrati pa poglobitev sodelovanja med regijami ter okrepitev partnerstev z državami in regionalnimi organizacijami, da bi zagotovili, da bo večstranski sistem bolj reprezentativen za vse in bo dosegal rezultate v korist vseh.
7. EU bo še naprej sodelovala s partnerji pri spodbujanju reforme ZN, zlasti prek „pobude ZN80“ in širše ter v skladu s prizadevanji, dogovorjenimi v paktu za prihodnost. Ta prizadevanja bi morala oblikovati načelne, uspešnejše, stroškovno učinkovitejše in odzivnejše ZN, ki bodo lahko dosegali učinkovite rezultate v okviru treh medsebojno povezanih stebrov miru in varnosti, človekovih pravic in trajnostnega razvoja.

8. Spoštovanje univerzalnih statutarne namenov in načel Ustanovne listine ZN skupaj s celovitimi reformami sistema ZN je edini način za mirno reševanje kriz, boj proti revščini in neenakostim, vključno z neenakostjo spolov ter večplastnimi in presečnimi oblikami diskriminacije, za spodbujanje spoštovanja pravne države, demokracije in človekovih pravic, spodbujanje trajnostnega razvoja za vse, izvajanje učinkovitih podnebnih ukrepov, obravnavanje nastajajočih izzivov in boj proti grožnjam naši varnosti, pa tudi naši blaginji in nadaljnjemu trajnostnemu razvoju.
9. EU in njene države članice še naprej politično vlagajo v delovanje ZN ter izkazujejo odločno in dosledno zavezanost temu delovanju, pri čemer skupaj še naprej zagotavljajo največji in najzanesljivejši politični in finančni prispevek. EU meni, da to ni le obveznost, temveč tudi znak zaupanja vrednega sodelovanja, ki prinaša odgovornosti za vse države članice in bi morale privedi do uravnoteženih imenovanj in izvolitev na ključne visoke položaje v sistemu ZN, za katere bo EU še naprej podpirala in promovirala kvalificirane kandidate in kandidatke.
10. Zelo smo zaskrbljeni zaradi trajajočih likvidnostnih omejitev Organizacije, ki imajo resne operative posledice. Trajnostno in predvidljivo financiranje ZN v okviru vseh stebrov je nujno za izpolnjevanje njihovega mandata. Še naprej smo v celoti zavezani konstruktivnemu in pragmatičnemu sodelovanju v duhu soglasja, da bi našli trajne rešitve za to krizo in ohranili temeljne funkcije sistema ZN. EU in njene države članice zato ponovno poudarjajo, da plačilo odmerjenih prispevkov ni stvar izbire. Gre za pravno obveznost v skladu z Listino. Države članice EU so še naprej zavezane, da svoje obvezne finančne prispevke plačajo v celoti in pravočasno.

11. 81. zasedanje Generalne skupščine ZN (GS ZN) poteka v luči prehodnega obdobja za vodstvo ZN.

Generalnemu sekretarju ZN Antóniu Guterresu se zahvaljujemo za njegova neutrudna prizadevanja za boljši in pravičnejši svet s spodbujanjem miru, spoštovanjem človekovih pravic, spodbujanjem trajnostnega razvoja in bojem proti podnebnim spremembam. Izbor novega generalnega sekretarja bo ključnega pomena za oblikovanje in določanje usmeritev in prednostnih nalog ZN za prihodnja leta. EU in njene države članice bodo še naprej aktivno sodelovale v izbirnem postopku in so pripravljene vse od začetka sodelovati z novim generalnim sekretarjem. ZN v tem kritičnem trenutku potrebujejo generalnega sekretarja, ki bo trdno zavezan Ustanovni listini ZN in bo pomagal preprečevati in reševati konflikte, ponovno vzpostavljati zaupanje, premostiti razlike, mobilizirati skupno ukrepanje, pospešiti reforme ZN in doseči oprijemljive rezultate, ki bodo izboljšali življenje ljudi, zlasti tistih, ki pomoč najbolj potrebujejo.

12. Ob upoštevanju navedenega bodo delovanje EU v okviru ZN v prihodnjem letu usmerjale naslednje prednostne naloge:

I. Zagovarjanje in razvoj učinkovitega, uspešnega in vključujočega večstranskega sistema, ki je trdno zakoreninjen v Ustanovni listini ZN in mednarodnem pravu, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim pravom človekovih pravic

II. Spodbujanje reform za uspešne, stroškovno učinkovite in odzivne ZN v vseh treh stebrih s partnerstvi in koalicijami

III. Krepitev mirovne in varnostne strukture ZN na podlagi preprečevanja konfliktov in ohranjanja miru

IV. Spodbujanje blaginje in trajnostnega razvoja do leta 2030 in pozneje

I. Zagovarjanje in razvoj učinkovitega, uspešnega in vključujočega večstranskega sistema, ki je trdno zakoreninjen v Ustanovni listini ZN in mednarodnem pravu, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim pravom o človekovih pravicah

13. EU in njene države članice bodo še naprej podpirale učinkovit multilateralizem in **na pravilih temelječ mednarodni red**, v središču katerega so ZN, ter nasprotovale prizadevanjem za njegovo spodkopavanje. Spodbujali, spoštovali in branili bomo **mednarodno pravo**, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim pravom človekovih pravic, ki je ključno za ohranjanje miru in varnosti, hkrati pa še naprej poudarjali potrebo po sprejemanju odgovornosti za kršitve mednarodnega prava. O univerzalnih načelih, določenih v Ustanovni listini ZN, vključno z načeli suverene enakosti in ozemeljske celovitosti, politične neodvisnosti in samoodločbe, se ni mogoče pogajati ali jih postaviti pod vprašaj in bi jih bilo treba dosledno izvajati. Še naprej bomo prispevali k razvoju mednarodnega prava in njegovemu učinkovitemu izvajanju.

14. EU ponovno potrjuje svojo neomajno zavezanost **univerzalnemu** spoštovanju, varovanju in uresničevanju **človekovih pravic, demokracije in pravne države**. Človekove pravice, najsi državljanske, kulturne, ekonomske, politične ali socialne, so univerzalne, nedeljive, soodvisne in medsebojno povezane. Poleg tega so mir in blaginja ter uresničitev ciljev trajnostnega razvoja neločljivo povezani s spoštovanjem demokracije, pravne države in vseh človekovih pravic. Ukrepi in prispevki/stališča EU bodo temeljili na **sklepih Sveta o prednostnih nalogah EU v forumih ZN za človekove pravice za leto 2026**. EU opozarja na svoje načelno stališče proti smrtni kazni v vseh primerih in vseh okoliščinah ter odločno podpira ustrezne resolucije ZN. EU bo spodbujala **agendo za enakost** in poudarjala pomen nediskriminacije v vseh večstranskih forumih, tudi za enakost spolov, napredek in polno uživanje vseh človekovih pravic s strani vseh žensk in deklet ter njihovo opolnomočenje in polno, enakopravno in smiselno sodelovanje na vseh področjih, tudi na vodilnih položajih, v skladu s svojimi mednarodnimi zavezami. EU bo ponovno potrdila svojo trdno zavezanost spoštovanju, varstvu in uresničevanju polnega in enakopravnega uživanja vseh človekovih pravic LGBTI oseb. EU bo še naprej pozorna na poskuse odstranitve, spremembe ali napačne razlage jezika, ki se nanaša na enakost spolov, polno uživanje človekovih pravic s strani žensk in deklet ter njihovo opolnomočenje, ter na diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete. EU se bo še naprej zavzemala za otrokove pravice, pri čemer bo dajala prednost zaščiti otrok pred vsemi oblikami nasilja, tudi v digitalnem okolju, spodbujanju splošnega dostopa do kakovostnega, vključujočega in varnega izobraževanja, ter zmanjšanju revščine otrok in neenakosti med otroki. Prav tako si bo še naprej prizadevala izboljšati varstvo in uživanje človekovih pravic starejših ter njihovo dobro počutje. EU podpira ambiciozen in transformativen pristop k obravnavanju temeljnih vzrokov in dejavnikov tveganja za neenakost spolov, diskriminacijo in vse oblike spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, vključno z nasiljem na podlagi spola, ki ga omogoča tehnologija. EU ponovno potrjuje svojo zavezanost boju proti rasizmu, rasni diskriminaciji, ksenofobiji in s tem povezani nestrpnosti po vsem svetu.

15. EU ostaja zavezana promociji, varstvu in uveljavljanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje in akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njunem pregledu; v tem kontekstu ostaja zavezana prizadevanjem za spolno in reproduktivno zdravje in pripadajoče pravice. Ob upoštevanju tega znova potrjuje zavezanost promociji, varstvu in uveljavljanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad vsem, kar je povezano z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Nadalje poudarja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celostno spolno vzgojo, ter storitev zdravstvenega varstva.
16. EU še naprej odločno podpira trden in učinkovit **sistem ZN za človekove pravice**, vključno s pomembnim delom in dejavnostmi, ki jih izvajajo visoki komisar ZN za človekove pravice (OHCHR) in organi, ki spremljajo izvajanje pogodb, ter Unesco v zvezi z vsemi tematskimi mandati in mandati za posamezne države, med drugim kar zadeva varstvo svobode izražanja, vključno z neodvisnimi mediji, dostop do informacij ter varnost novinarjev in medijskih delavcev. EU poudarja pomen sistematičnega vključevanja človekovih pravic v vse stebre, agende in strukture ZN. V zvezi s tem EU podpira nedavno ustanovljeno **skupino** generalnega sekretarja **za človekove pravice**, ki naj bi spodbujala usklajevanje na ravni celotnega sistema in zagotovila, da so človekove pravice trdno vključene v vse politike in dejavnosti ZN.
17. EU bo posebno pozornost še naprej namenjala ustreznemu, predvidljivemu, povečanemu in trajnostnemu financiranju **stebra za človekove pravice**, pri čemer se zaveda, da je že strukturno finančno podhranjen in da ga je likvidnostna kriza še posebej prizadela. EU poudarja, da je treba ohraniti **trden in neodvisen sistem tematskih mandatov in mandatov za posamezne države**. Tekoči proces reform je priložnost za okrepitev osredotočenosti, učinkovitosti in učinka mandatov na področju človekovih pravic in organov, ki spremljajo izvajanje pogodb, ter za zmanjšanje prekrivanja med njimi.

18. EU je še naprej zavezana odpravi nekaznovanosti in zagotovitvi **sprejemanja odgovornosti** za vse kršitve mednarodnega prava. V zvezi s tem EU ponovno potrjuje svojo podporo **mednarodnemu pravosodnemu sistemu**, zlasti Meddržavnemu sodišču, ki v letu 2026 obeležuje 80. obletnico obstoja, pri čemer opozarja, da so odločbe in sklepi Meddržavnega sodišča zavezujoči za pogodbenici v sporu. EU prav tako ponovno potrjuje svojo neomajno podporo Mednarodnemu kazenskemu sodišču (MKS). EU v odziv na napade in zunanji pritisk na MKS ponovno poudarja, da je trdno zavezana spoštovanju Rimskega statuta ter ohranjanju neodvisnosti in integritete MKS. EU bo še naprej obsojala napade ali grožnje zoper to sodišče, izvoljene uradnike, osebe in tiste, ki sodelujejo s tem sodiščem, vključno s predstavniki civilne družbe. EU bo pozvala k umiku vseh sankcij proti izvoljenim uradnikom MKS.
19. EU opozarja na svojo trdno zavezanost podpiranju vloge ZN pri usklajevanju mednarodnega **humanitarnega** odziva na izredne razmere, ki je bil vzpostavljen z Resolucijo GSZN 46/182 iz leta 1991, ter povezavi med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom. EU in njene države članice, ki so skupaj **največje donatorke humanitarne pomoči** in so leta 2025 zagotovile 40 % svetovne humanitarne pomoči, bodo še naprej izkazovale močno zavezanost finančni stabilnosti ZN ter učinkovitemu, uspešnemu in načelnemu zagotavljanju humanitarne pomoči najranljivejšim.

II. Spodbujanje reform za uspešne, stroškovno učinkovite in odzivne ZN v vseh treh stebrih s partnerstvi in koalicijami

20. EU bo še naprej sodelovala s partnerji pri spodbujanju **celostnih reform v celotnem sistemu ZN**, vključno s krepitvijo skladnosti in dopolnjevanja med procesi v celotnem sistemu ZN, v okviru pobude ZN80 in širše ter v skladu s prizadevanji, dogovorjenimi v paktu za prihodnost. EU pozdravlja sprejetje Resolucije A/RES/80/251 o oblikovanju, izvajanju in pregledu mandata za učinkovite in uspešne Združene narode ter je zavezana njenemu izvajanju. EU ostaja zavezana že dogovorjenim reformam, ki bi jih bilo treba v celoti izvesti. Ta prizadevanja bi morala oblikovati načelne, uspešnejše, stroškovno učinkovitejše in odzivne ZN, ki bodo lahko dosegali učinkovite rezultate v okviru treh medsebojno povezanih stebrov miru in varnosti, človekovih pravic in trajnostnega razvoja. EU bo zato naslednjega generalnega sekretarja ZN spodbujala, naj dejavno sodeluje pri ambicioznem in sistematičnem ohranjanju in spodbujanju procesa reform, z enako odločnostjo in uravnoteženostjo v vseh treh stebrih. EU bo dala prednost pobudam, ki dajejo oprijemljiv učinek na terenu, hkrati pa ščitijo normativne in operativne zmogljivosti sistema ZN, tudi na področju enakosti spolov.
21. EU v skladu z našo zavezanostjo izvajanju pakta za prihodnost podpira celovito **reformo Varnostnega sveta ZN (VSZN)**, da bi postal bolj učinkovit, vključujoč, pregleden, demokratičen in odgovoren ter bi bolje odražal današnjo realnost z okrepitvijo glasu premalo zastopanih regij. EU podpira francosko-mehiško pobudo za omejitev uporabe veta v primerih množičnih grozodejstev in kodeks ravnanja skupine za odgovornost, koherenco in preglednost (ACT) v zvezi z ukrepi Varnostnega sveta proti genocidu, hudodelstvom zoper človečnost in obsežnim vojnim zločinom. Poleg tega EU podpira popolno operacionalizacijo člena 27.3 Ustanovne listine ZN.

22. EU še naprej podpira **humanitarno prenovitev**, ki jo je treba okrepiti s pobudo ZN80 in pod vodstvom OCHA, pri čemer se je treba osredotočiti na razvoj in izvajanje trajnostne, celostne in vključujoče vizije za lokalno voden, mednarodno zaščiten in globalno podprt humanitarni ekosistem, ki izkorišča edinstvene vrednote, specializirane mandate in odgovornosti subjektov ZN, Mednarodnega gibanja Rdečega križa in Rdečega polmeseca ter lokalnih in mednarodnih nevladnih organizacij.
23. EU še naprej podpira proces **reforme razvojnega sistema ZN**, ki ga je treba okrepiti s pobudo ZN80, pri čemer se je treba osredotočiti na doseganje učinkovitejšega in uspešnejšega zagotavljanja storitev na državni ravni. EU spodbuja nadaljnjo konsolidacijo in racionalizacijo struktur ob hkratnem ohranjanju izjemno pomembnih mandatov, zlasti tistih, ki so povezani z enakostjo spolov in krepitevijo vloge žensk.
24. Močnejši in učinkovit **sistem rezidenčnih koordinatorjev**, ki bo imel okrepljeno vlogo, je ključni element reforme, ki prispeva k skladnejšemu in učinkovitejšemu sodelovanju med EU in ZN na ravni držav. Rezidenčni koordinatorji potrebujejo okrepljeno politično podporo držav članic ZN, da bi v celoti izkoristili svoj potencial in dosegali rezultate. Glede na to, da imajo večinoma dvojno ali trojno vlogo, je ključno zaščititi neodvisnost, nevtralnost in nepristranskost humanitarnih koordinatorjev ter podpirati skladnost med ZN80, humanitarno prenovitvijo in reformo razvojnega sistema ZN, da bi se zagotovila učinkovitost in izvajanje pristopa „ZN kot celota“, zlasti v konfliktnih in nestabilnih okoljih. Skupaj bomo sodelovali s partnerskimi državami in drugimi donatorji, da bi zagotovili široko uporabo pristopa „ZN kot celota“ na ravni držav med vsemi udeleženi.
25. EU ostaja zavezana krepitvi **mednarodne finančne strukture** (IFA), tudi v skladu s sklepnim dokumentom četrte mednarodne konference o financiranju razvoja („Compromiso de Sevilla“).

26. Ključnega pomena ostaja tudi nadaljnja krepitev partnerstva z ZN pri **ohranjanju načelnega humanitarnega delovanja, ki temelji na potrebah in je osredotočeno na ljudi**. EU podpira ukrepe, predlagane v novem humanitarnem dogovoru ZN v okviru ZN80, in spodbuja ZN k hitremu izvajanju. Poudarjamo tudi pomen povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom. Pozdravljamo tudi zavezo ZN glede povezovanja svetovnih dobavnih verig in prizadevanj za spodbujanje skupnega ukrepanja v zvezi s podatki prek pobude za sodelovanje na področju humanitarnih podatkov (Humanitarian Data Collaborative).

27. EU bo še naprej dejavno podpirala, spodbujala in zagotavljala okrepljeno vlogo raznolike in neodvisne **civilne družbe** ter se zavzemala za smiselno sodelovanje v večstranskih procesih. EU poziva k okrepljenim prizadevanjem v celotnem sistemu ZN za spoštovanje, zaščito in spodbujanje državljanskega prostora, preprečevanje in obravnavanje ustrahovanja in povračilnih ukrepov proti posameznikom in skupinam, ki sodelujejo z ZN, zagotavljanje odgovornosti ter učinkovite zaščite žrtev in preživelih. Njihov dostop do večstranskih forumov je treba zaščititi.

III. Krepitev mirovne in varnostne strukture ZN na podlagi preprečevanja konfliktov in ohranjanja miru

28. Proti vse večjim in raznolikim grožnjam mednarodnemu miru in varnosti, vsesplošnim kršitvam Ustanovne listine ZN in mednarodnega prava, vključno z dejanji agresije ter kršitvami ozemeljske nedotakljivosti in suverenosti držav, je EU še naprej zavezana **preprečevanju konfliktov ter varovanju in ponovni vzpostavitvi pravičnega in trajnega miru** in stabilnosti **na podlagi mednarodnega prava**.

29. EU še naprej obsoja neupravičeno in nezakonito obsežno vojno agresijo Rusije proti Ukrajini ter njene napade na civilno prebivalstvo in kritično infrastrukturo ter priznava neodtujljivo pravico Ukrajine do samoobrambe v skladu s členom 51 Ustanovne listine ZN. EU še naprej neomajno **podpira** suverenost, neodvisnost in ozemeljsko nedotakljivost **Ukrajine** znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter bo to državo še naprej podpirala, dokler bo to potrebno, tudi v okviru njenega okrevanja in obnove, hkrati pa si bo prizadevala za to, da bi odgovorni za mednarodne zločine ter kršitve in zlorabe človekovih pravic, ki so posledica vojne agresije Rusije, za to tudi odgovarjali, tudi prek Posebnega sodišča za zločin agresije proti Ukrajini in mednarodne komisije za odškodninske zahteve za Ukrajino. EU v skladu z resolucijami Generalne skupščine ZN podpira prizadevanja za popolno, takojšnjo in brezpogojno prekinitev ognja ter celovit, pravičen in trajen mir v skladu z Ustanovno listino ZN in mednarodnim pravom, pozdravlja sedanja diplomatska prizadevanja za končanje vojne ter še naprej podpira Ukrajino pri pogajanjih in prizadevanjih za vrnitev nezakonito deportiranih ali prisilno premeščenih ukrajinskih otrok.
30. EU pozdravlja memorandum o soglasju in pogajanja med ZDA in Iranom, ki so priložnost za doseg regionalne stabilnosti. Poudarjamo, da je treba s pogajanja doseči dolgoročno rešitev vseh odprtih vprašanj v skladu z mednarodnim pravom, vključno z Ustanovno listino ZN ter mednarodnim humanitarnim pravom in pravom človekovih pravic. EU bo še naprej sodelovala in se tesno usklajevala s partnerji pri diplomatskih prizadevanjih ter je pripravljena podpreti izvajanje dogovora. Iranu se nikoli ne sme dovoliti, da bi pridobil jedrsko orožje, in ponovno mora vzpostaviti polno sodelovanje z Mednarodno agencijo za jedrsko energijo. EU poziva tudi k spoštovanju svobode plovbe in pomorske varnosti v skladu z mednarodnim pravom in Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu. EU ponovno poudarja, da diplomacija ostaja edina pot k trajnemu miru in stabilnosti na Bližnjem vzhodu.

31. Razmere v **Gazi in na Zahodnem bregu, vključno z vzhodnim Jeruzalemom**, so še vedno zelo zaskrbljujoče. EU ponovno potrjuje svojo zavezanost mednarodnemu pravu, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim pravom človekovih pravic, izvajanju RVSZN 2803 ter celovitemu, pravičnemu in trajnemu miru, ki bo temeljil na rešitvi dveh držav, kjer bosta Izrael in Palestina živela drug ob drugem v miru znotraj varnih in priznanih meja. EU si bo še naprej prizadevala za izvajanje celovitega načrta za končanje konflikta v Gazi v skladu z RVSZN 2803 ter poziva k trajni razorožitvi Hamasa in drugih nedržavnih oboroženih skupin, popolnemu umiku izraelskih sil iz Gaze in napotitvi mednarodnih stabilizacijskih sil v skladu z RVSZN 2803. EU obsoja teroristične napade na Izrael. Evropska unija bo še naprej podpirala Palestinsko upravo, tudi pri njeni reformni agendi, da bo lahko varno ponovno prevzela dejanski nadzor nad Gazo. EU odločno poziva Izrael, naj spoštuje vse svoje obveznosti na podlagi mednarodnega prava, tudi mednarodnega humanitarnega prava. EU še naprej poziva k takojšnjemu in neoviranemu humanitarnemu dostopu do Gaze ob doslednem spoštovanju mednarodnega prava. Opozarja, da je treba v celoti izvajati odredbe Meddržavnega sodišča, ki so pravno zavezujoče, in je seznanjena z njegovimi svetovalnimi mnenji. EU izraža zaskrbljenost, ker je izraelski parlament odobril zakon o smrtni kazni in ker je ta zakon de facto diskriminatoren, poziva k njegovi takojšnji razveljavitvi in k prenehanju dejanj, ki spodbujajo uresničljivost rešitve dveh držav, vključno s širitvijo naselbin, nasiljem naseljencev ter grožnjami s prisilnim razseljevanjem in priključitvijo. EU poudarja ključno vlogo UNRWA pri humanitarnem odzivu in pomen konstruktivnega sodelovanja Izraela z ZN in njihovimi agencijami.

32. EU bo še naprej namenjala stalno pozornost **konfliktom ter kršitvam in zlorabam človekovih pravic po vsem svetu**, pri čemer bo poudarjala pomen mirnega reševanja konfliktov, zaščite civilistov, zlasti žensk, otrok, invalidov in oseb v ranljivem položaju, ter objektov, ki so nepogrešljivi za preživetje civilnega prebivalstva, spoštovanja mednarodnega prava, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom in mednarodnim pravom človekovih pravic, odgovornosti in ohranjanja humanitarnega prostora. EU bo še naprej podpirala preprečevanje konfliktov, izgradnjo miru, stabilizacijo, izgradnjo države, demokratični prehod in humanitarna prizadevanja, pa tudi mednarodne in regionalne pobude ter pobude pod vodstvom ZN, namenjene spodbujanju miru, varnosti in trajnostnega razvoja. Posebna pozornost bo še naprej namenjena posameznim razmeram, vključno z Libanom, Sudanom, Somalijo, Sirijo, Libijo, Sahelom, Demokratično republiko Kongo, Haitijem, Afganistanom in Mjanmarom.
33. EU bo še naprej v celoti zavezana reševanju svetovnih mirovnih in varnostnih izzivov s poudarkom na preprečevanju konfliktov, mediaciji, izgradnji miru, kriznem upravljanju in podpori multilateralizmu v skladu z Ustanovno listino ZN ter bo v ta namen še naprej sodelovala z ZN v skladu s **strateškim partnerstvom med EU in ZN za mir in varnost ter njegovimi skupnimi prednostnimi nalogami za obdobje 2025–2028** in z nedavno ustanovljenim strateškim odborom EU-ZN.
34. Opozarjamo na odgovornosti **Varnostnega sveta ZN, ki bi moral ostati osrednji in nepogrešljiv element v svetovni strukturi miru in varnosti**. Pozdravljamo delo Generalne skupščine ZN v zadevah, povezanih z mednarodnim mirom in varnostjo, hkrati pa poudarjamo, da je treba okrepiti vlogo in prispevke Generalne skupščine ZN kot foruma za preprečevanje, politično mobilizacijo in določanje norm na tem področju, tudi z rednejšim in bolj strukturiranim sodelovanjem z Varnostnim svetom in Komisijo za izgradnjo miru.

35. **Mirovne operacije ZN** ostajajo ključno večstransko orodje za obravnavanje groženj mednarodnemu miru in varnosti. EU v okviru pregleda generalnega sekretarja ZN o prihodnosti vseh oblik mirovnih operacij ZN poziva k ukrepanju, da bi ohranili prizadevanja za ohranjanje in izgradnjo miru, zaščitili življenja in preprečili varnostne vrzeli na prizadetih območjih, tudi z močnejšim in načelnim sodelovanjem z generalnim sekretarjem ZN prek njegovih dobrih uslug, da bi zagotovili realistične mandate, prilagojene razmeram na terenu. EU odločno obsoja napade na pripadnike mirovnih sil in objekte mirovnih operacij ZN. Zagotoviti je treba varnost in zaščito pripadnikov mirovnih sil ZN, odgovorni za napade na pripadnike mirovnih sil pa morajo za to odgovarjati.
36. EU poudarja ključni pomen tega, da **operacije ZN za ohranjanje miru** prejmejo trajno politično podporo ter ustrezno, trajnostno in predvidljivo financiranje, tudi s popolnim in pravočasnim plačilom finančnih prispevkov ter z okrepljenim regionalnim sodelovanjem. EU v zvezi s tem ponovno izraža podporo izvajanju Resolucije VSZN 2719. EU podpira misije z mandatom VSZN in se zavezuje k učinkovitemu sodelovanju med operacijami EU in ZN, da bi pospešili mirovna prizadevanja, zagotovili popolno spoštovanje človekovih pravic in ustvarili sinergije. V tem duhu bi morale vse države ustrezno izpolnjevati svoje finančne obveznosti.

37. EU je odločena sodelovati z ZN pri **vzpostavljanju in ohranjanju miru**, tudi v okviru strateškega dialoga med EU in ZN o preprečevanju konfliktov in mirovnem posredovanju ter z dejavnim sodelovanjem pri izvajanju rezultatov dveh sorodnih resolucij o strukturi ZN za izgradnjo miru iz leta 2025. Podpira prizadevanja za razvoj nacionalno vodenega pristopa od spodaj navzgor k **preprečevanju konfliktov**, kot je izražen v nacionalnih strategijah preprečevanja. Podpira krepitev vloge in metod dela **Komisije ZN za izgradnjo miru**, vključno z njeno svetovalno, sklicevalno in povezovalno vlogo v sistemu ZN, ter izvajanje njene strategije za enakost spolov in strateškega akcijskega načrta za mlade in izgradnjo miru, pa tudi ustrezno, predvidljivo in trajnostno financiranje **sklada ZN za izgradnjo miru**. EU priznava pomembno vlogo učinkovite, odgovorne in vključujoče reforme in upravljanja varnostnega sektorja. EU ponovno potrjuje, da je dosledno izvajanje zavez iz **agende za ženske, mir in varnost**, tudi glede spolnega nasilja, povezanega s konflikti, v sedanjih geopolitičnih razmerah in spreminjajočem se varnostnem okolju še vedno zelo pomembno. Ponovno poziva h krepitvi polne, enakopravne in smiselne udeležbe in vodilne vloge žensk in deklet pri preprečevanju in reševanju konfliktov v vseh njihovih fazah.
38. EU bo sodelovala z ZN pri vključevanju tveganj za podnebno varnost v ustrezne politike in ukrepe ter poudarja, da je treba obravnavati **medsebojne povezave med podnebjem, mirom in varnostjo**. Spodbujala bo tudi izvajanje **agende za mlade, mir in varnost** ter **agende za otroke v oboroženih spopadih**.

39. Varovanje **humanitarnega** prostora, omogočanje in spodbujanje hitrega in neoviranega, varnega in doslednega humanitarnega dostopa do ljudi v stiski, tudi z učinkovitejšo humanitarno diplomacijo in zagotavljanjem zaščite humanitarnega osebja, ostaja bistvenega pomena. EU poudarja, da je treba v vseh konfliktih spoštovati mednarodno humanitarno pravo in zagotoviti zaščito civilistov. EU bo dodatno okrepila učinkovitost svoje humanitarne diplomacije z uporabo humanitarnih, političnih, gospodarskih, varnostnih ali diplomatskih instrumentov, hkrati pa ostaja zavezana spoštovanju humanitarnih načel nepristranskosti, nevtralnosti, neodvisnosti in človečnosti ter mednarodnega humanitarnega prava in mednarodnega prava o človekovih pravicah. EU pozdravlja globalno pobudo Mednarodnega odbora Rdečega križa za spodbujanje politične zavezanosti mednarodnemu humanitarnemu pravu in spodbuja vse države članice, naj se pridružijo pobudi in v njej dejavno sodelujejo, da bi zagotovile široko politično podporo njenim rezultatom.
40. EU ponovno potrjuje svojo neomajno zavezanost mednarodnemu pravu, vključno s pomorskim pravom in **svobodo plovbe**, ter ju podpira z različnimi instrumenti za krepitev pomorske varnosti, kot so misije in operacije v okviru SVOP, vključno z **operacijami ASPIDES, ATALANTA in IRINI**. Konvencija ZN o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS) ostaja temelj pravnega reda, ki ureja oceane in morja.
41. Glede na razširjene varnostne grožnje EU podpira mednarodno sodelovanje za učinkovit boj proti **mednarodnemu organiziranemu kriminalu** v vseh njegovih oblikah, vključno s trgovino s prepovedanimi drogami, korupcijo, trgovino z ljudmi, tihotapljenjem migrantov in nedovoljeno trgovino s strelnim orožjem, kaznivimi dejanji, ki vplivajo na okolje, ter terorizmom in nasilnim ekstremizmom, pri čemer so v središču pravice žrtev.

42. EU si bo v odziv na vse večjo raznolikost varnostnih groženj prizadevala za boj proti drugim grožnjam, ki izhajajo iz **hibridnih dejavnosti, kibernetских napadov ter novih in nastajajočih tehnologij**, tudi s sodelovanjem z ZN pri krepitvi odpornosti proti dezinformacijam ter spodbujanju spoštovanja pravne države in mednarodnega prava, vključno z mednarodnim pravom človekovih pravic. **Celovitost informacij je svetovna javna dobrina**, ki jo je treba zaščititi. Da bi jo zaščitili z večdeležniškim in vključujočim globalnim digitalnim upravljanjem, ki spodbuja svobodo izražanja in pravico do dostopa do relevantnih, zanesljivih in točnih informacij, je potreben globalni odziv, vključno s prizadevanji za boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju. EU bo še naprej konstruktivno, odprto in vključujoče sodelovala v večstranskih okvirih, vključno z globalnim mehanizmom ZN za varnost IKT, da bi pospešila odgovorno ravnanje držav v kibernetnem prostoru in okrepila mednarodno varnost.
43. EU ostaja v celoti zavezana obrambi in krepitvi globalne strukture za neširjenje orožja, razoroževanje in nadzor nad oborožitvijo, v središču katere so ZN. Zato bo še naprej krepila sodelovanje z ZN, da bi se zmanjšalo število človeških žrtev orožja in streliva. EU je še naprej zavezana univerzalizaciji in doslednemu izvajanju Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja kot temelju globalne strukture neširjenja orožja, bistveni podlagi za nadaljnjo jedrsko razorožitev in pomembnemu elementu pri razvoju uporabe jedrske energije v miroljubne namene. Še vedno poziva k začetku veljavnosti Pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov ter takojšnjemu začetku in čimprejšnjemu zaključku pogajanj o pogodbi o prepovedi proizvodnje cepljivih snovi. EU podpira delo Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA), ki ostaja bistven podporni steber svetovnim prizadevanjem za neširjenje orožja. EU se bo **odzvala na vztrajne grožnje širjenja** orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev ter ostaja zaskrbljena zaradi širjenja zalog jedrskega orožja in izstrelitvenih sistemov, zlasti v Rusiji in na Kitajskem, razvoja novih oborožitvenih sistemov in jedrskih groženj Rusije. EU bo še naprej bo spodbujala in krepila tudi večstranske instrumente proti razvoju, proizvodnji, nabavi, kopičenju, prenosu in uporabi kemičnega in biološkega orožja.

44. EU podpira preglednost, ukrepe za krepitev zaupanja in učinkovit nadzor za boj proti nedovoljenemu prenosu in destabilizirajočemu kopičenju konvencionalnega orožja, s poudarkom na preprečevanju preusmerjanja osebnega in lahkega orožja, ter podpira izvajanje akcijskih načrtov Konvencije o kasetnem strelivu in Konvencije o prepovedi protipehotnih min v državah pogodbenicah. EU se zavzema za posodobitev in okrepitev mehanizmov ZN za razorožitev, da bi se spoprijeli s trenutnimi grožnjami, vključno z oživitvijo Komisije ZN za razorožitev in Konference o razorožitvi. EU si bo pred konferenco o pregledu Konvencije o nekaterih vrstah klasičnega orožja novembra 2026 še naprej prizadevala za pogajanja o instrumentu v zvezi s smrtonosnimi avtonomnimi orožnimi sistemi brez poseganja v njegovo naravo in druge možne ukrepe v okviru navedene konvencije. EU bo obravnavala tudi odgovorno uporabo in spodbujala ukrepe za krepitev zaupanja pri uporabi umetne inteligence na vojaškem področju.
45. EU in njene države članice so zavezane ohranjanju varnega, zanesljivega, stabilnega in trajnostnega vesoljskega okolja. EU in njene države članice podpirajo univerzalizacijo in dosledno spoštovanje Pogodbe o vesolju iz leta 1967 ter spodbujajo miroljubno rabo **vesolja** na pravični in za vse strani sprejemljivi podlagi za sedanje in prihodnje generacije. EU in njene države članice so še naprej zavezane preprečevanju oboroževalne tekme v vesolju (PAROS) v vseh njenih vidikih. EU podpira organizacijo četrte konference ZN o raziskovanju in miroljubni rabi vesolja (UNISPACE IV) na Dunaju leta 2027.

IV. Spodbujanje blaginje in trajnostnega razvoja do leta 2030 in pozneje

46. EU in njene države članice v celoti podpirajo **pospešeno ukrepanje**, da bi v skladu s paktom za prihodnost na celovit in vključujoč način **uresničili Agendo 2030** in cilje trajnostnega razvoja kot celoto do leta 2030 in pozneje. Za odpravo vrzeli v financiranju ciljev trajnostnega razvoja je še vedno bistveno izvajanje Seviljske zaveze iz leta 2025, sprejete na četrti mednarodni konferenci o financiranju razvoja junija 2025, ki temelji na akcijski agendi iz Adis Abebe iz leta 2015. EU priznava univerzalno, celovito in nedeljivo naravo ciljev trajnostnega razvoja ter pomen lokalizacije ciljev trajnostnega razvoja. EU priznava pomen odpravljanja večdimenzionalnih ranljivosti in neenakosti ter je pripravljena razmisliti o uporabi dopolnilnih meril napredka, ki presegajo bruto domači proizvod, kot dopolnilo obstoječim politikam in praksam. EU bo na področju trajnostnega razvoja še naprej sledila pristopu, ki temelji na človekovih pravicah, tudi s preobrazbenimi pristopi, s katerimi se borimo proti temeljnemu vzroku revščine in neenakosti, pri tem pa ponovno poudarja, da so nediskriminacija, vključevanje in dosledno uresničevanje vseh človekovih pravic temeljna načela Agende 2030 v skladu z zavezo, da nihče ne bo zapostavljen. EU bo še naprej spodbujala vključujoče pristope k financiranju, ki upoštevajo vidik spola. EU v okviru sodelovanja poudarja vključujoče razvojne modele, ki krepijo vlogo lokalnih skupnosti in zagotavljajo pravično porazdelitev koristi rasti. EU bo spodbujala diskurz, ki poudarja povezave med humanitarnimi, mirovnimi in razvojnimi prizadevanji ter človekovimi pravicami, in bi morala nasprotovati razdrobljenim pristopom k razvoju.
47. EU in njene države članice kot največje donatorke **uradne razvojne pomoči (URP)** na svetu – s povečanim svetovnim deležem skoraj 50 % skupne URP v letu 2025 – poudarjajo svojo ključno vlogo pri prispevanju k financiranju izvajanja Agende 2030.

48. EU in njene države članice pozivajo k razvoju inovativnih mehanizmov, ki bi pomagali premostiti svetovno naložbeno vrzel in pospešiti financiranje Agende 2030. To vključuje javno-zasebna partnerstva in tesno sodelovanje z zasebnim sektorjem v podporo ciljem trajnostnega razvoja, kar je v skladu s ciljem strategije Global Gateway glede spodbujanja naložb zasebnega sektorja ter enakopravnih in vzajemno koristnih partnerstev, in sicer z mednarodnimi finančnimi institucijami in multilateralnimi razvojnimi bankami. EU s pobudami, kot je strategija **Global Gateway**, prispeva k spodbujanju trajnostnega razvoja; Global Gateway poleg tega EU omogoča, da se bolj usklajeno odziva na svetovne izzive, in sicer s preobrazbenimi naložbami v trajnostno, odporno in visokokakovostno infrastrukturo, ki se izvajajo v okviru pristopa Ekipe Evropa ter v skladu s skupnimi interesi EU in partnerskih držav. Cilj strategije Global Gateway je vzpostaviti pametne, čiste in varne povezave v digitalnem, podnebnem, energetske in prometnem sektorju ter okrepiti zdravstvene, izobraževalne in raziskovalne sisteme po vsem svetu z vseobsegajočim 360-stopinjskim pristopom, ki temelji na skupnih prednostnih nalogah. Prizadevanja za mobilizacijo zasebnih naložb bi bilo treba še naprej usklajevati z nacionalno opredeljenimi prednostnimi nalogami na področju trajnostnega razvoja ter z njimi prispevati k zmanjšanju neenakosti in krepitvi socialne kohezije.
49. EU se je zavezala, da bo z okrepljenimi partnerstvi prispevala k celovitemu, pravočasnemu in učinkovitemu izvajanju agende iz Antigve in Barbude za male otoške države v razvoju (ABAS) ter akcijskega programa iz Awaze za neobalne države v razvoju, ter poziva k vključitvi izvajanja agende ABAS/programa Awaza v strateške in delovne načrte različnih subjektov ZN v skladu z njihovimi pooblastili. EU bo dejavno sodelovala v postopku vmesnega pregleda akcijskega programa iz Dohe za najmanj razvite države za desetletje 2022–2031.

50. EU je trdno zavezana spodbujanju univerzalne, dostopne, vključujoče in smiselne **digitalne preobrazbe na svetovni ravni**, ki temelji na pristopu, osredotočenem na človeka in temelječem na človekovih pravicah, ter bo zagotovila pravočasno in ambiciozno izvajanje globalnega digitalnega dogovora ZN in sklepnega dokumenta v okviru pregleda WSIS+20, pri čemer si bo prizadevala za premostitev vseh digitalnih vrzeli z učinkovitim večstranskim sistemom. Odločno podpiramo neodvisni mednarodni znanstveni odbor za umetno inteligenco (UI) in globalni dialog o upravljanju UI, saj lahko nadalje spodbudita široko zasnovane svetovne razprave z več deležniki o UI in upravljanjem UI. Bistveno je zagotoviti neodvisnost foruma in večdeležniško naravo globalnega dialoga o upravljanju UI, da se zagotovi največji možni učinek.
51. **Spodbujanje svetovne prehranske in hranilne varnosti** s trajnostnimi in odpornimi prehranskimi sistemi, ki zagotavljajo hranljivo in cenovno dostopno hrano za vse, ostaja ključnega pomena. Svetovni prehranski sistem se sooča z velikimi izzivi, vključno s konflikti, podnebnimi spremembami, izgubo biotske raznovrstnosti in degradacijo okolja. EU spodbuja večsektorsko in večdeležniško strategijo s celostnim in skladnim pristopom, ki temelji na tesnem sodelovanju s partnerji ter odprti, predvidljivi, pregledni in pravični trgovini v skladu s pravili STO ter pristopom povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom pri preprečevanju in odzivanju. EU in njene države članice ponovno potrjujejo, da odločno podpirajo delo Ekonomske komisije ZN za Evropo (UNECE) pri spodbujanju regionalnega sodelovanja, trajnostnega razvoja in gospodarskega povezovanja, ki temelji na pravilih, tudi z uporabo njenih pravnih instrumentov in standardov.

52. EU ostaja zanesljiva, predvidljiva in predana partnerica na področju **globalnega zdravja**, ki sodeluje z drugimi akterji na nacionalni, regionalni in večstranski ravni, da bi okrepila kolektivno zdravstveno odpornost in pospešila univerzalno zdravstveno varstvo ter tako zagotovila pravičen dostop do osnovnih zdravstvenih storitev. EU na podlagi svojih izkušenj s krepitvijo zdravstvenega sistema in kriznim usklajevanjem podpira prehod na zdravstveno suverenost z večjo odgovornostjo držav, boljšimi zmogljivostmi za preprečevanje, pripravljenost in odzivanje ter bolj povezanimi in usklajenimi regionalnimi in svetovnimi zdravstvenimi mrežami, v središču katerih je SZO, pri čemer se preprečuje podvajanje in razdrobljenost. EU podpira proces reforme globalne zdravstvene arhitekture pod okriljem SZO, hkrati pa si bo še naprej prizadevala, da bi do naslednje Generalne skupščine SZO zaključila pogajanja o prilogi v zvezi s sistemom delitve koristi dostopa do patogenov (PABS), nakar bi bil sporazum o obvladovanju pandemij na voljo za podpis in ratifikacijo.
53. Kar zadeva **socialni razvoj** in izkoreninjenje revščine, je EU zavezana izvajanju Deklaracije iz Dohe, sprejete na svetovnem socialnem vrhu novembra 2025. Ta politična deklaracija, podprta s Seviljsko zavezo, je lahko podlaga za obnovljeno globalno socialno pogodbo, ki temelji na solidarnosti, mednarodnem sodelovanju ter človekovih pravicah in pravicah delavcev. EU podpira svetovno koalicijo za socialno pravičnost, ki bi zagotovila učinkovito nadaljnje ukrepanje ter sodelovala s socialnimi partnerji in civilno družbo pri uresničevanju svojih štirih stebrov. EU ponovno poudarja pomen vključujočih socialnih politik, univerzalnih sistemov socialne zaščite in naložb v socialno kohezijo kot bistvenih dejavnikov za trajnostni razvoj, izkoreninjenje revščine in zmanjšanje neenakosti. V zvezi s tem EU podpira okrepljene naložbe v socialno zaščito in socialne storitve, vključno s prizadevanji za postopno doseganje mednarodno dogovorjenih ciljev socialnega razvoja.

54. **Trojna kriza planeta zaradi podnebnih sprememb**, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja je svetovna grožnja človeštvu, ki zahteva globalno ukrepanje. EU odločno izraža svojo zavezanost večstranskim okoljskim sporazumom, vključno z Okvirno konvencijo ZN o spremembi podnebja, Pariškim sporazumom, Konvencijo o biološki raznovrstnosti, Kunminško-montrealskim svetovnim okvirom za biotsko raznovrstnost, cilji trajnostnega razvoja in Agendo 2030 ter Konvencijo ZN o boju proti dezertifikaciji, in poziva vse partnerje, naj storijo enako. Pri tem bo EU še naprej podpirala vse ustrezne nevladne deležnike, kot so lokalne skupnosti, ženske, domorodna ljudstva in zagovorniki okoljskih človekovih pravic, ter z njimi sodelovala.
55. EU ponovno poudarja pomen skupnega razumevanja, da so **podnebne spremembe in degradacija okolja**, vključno z onesnaževanjem in izgubo biotske raznovrstnosti, eksistencialna grožnja ter da povečujejo varnostne pomisleke, saj povzročajo vse večjo nestabilnost in konflikte, podžigajo organizirani kriminal, vključno s kaznivimi dejanji, ki vplivajo na okolje, in vplivajo na javno zdravje ter prehransko in vodno varnost, zlasti za najranljivejše. Še vedno je bistveno, da se upošteva medsebojna povezanost varnosti z okoljem, podnebjem in vodo ter povezava med oceani, biotsko raznovrstnostjo in podnebjem. EU bo dejavno sodelovala v razpravah o spodbujanju človekove pravice do čistega, zdravega in trajnostnega okolja. EU v skladu z Resolucijo Generalne skupščine 43/53 o varstvu svetovnega podnebja za sedanje in prihodnje generacije človeštva pripisuje velik pomen prvi deklaraciji Generalne skupščine o dvigu morske gladine.

56. EU poudarja, kako pomembno je spodbujati globalne podnebne ukrepe z učinkovitim izvajanjem **Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (UNFCCC) in Pariškega sporazuma, da bi omejitev segrevanja na 1,5 °C ostala dosegljiva**. V zvezi s tem EU z zaskrbljenostjo ugotavlja, da številne pogodbenice Pariškega sporazuma še niso predložile novega nacionalno določenega prispevka, in jih spodbuja, naj to čim prej storijo. Večstranski podnebni proces bi moral odražati stališča in interese vseh pogodbenic in deležnikov, vključno s prihodnjimi generacijami in tistimi, ki so najbolj izpostavljeni škodljivim učinkom podnebnih sprememb. Za zagotavljanje verodostojnih in učinkovitih podnebnih ukrepov in pripravljenosti na podnebne spremembe so ključnega pomena znanstvena integriteta, preglednost ter zanesljivi podatki in informacije, zato se je treba izogibati politizaciji znanosti o podnebj. EU je zavezana uresničevanju dogovorjenih ambicij, navedenih v izidu prvega pregleda globalnega stanja. EU bo zlasti spodbujala izvajanje globalnih ciljev za zaustavitev in obrnitev trenda krčenja in degradacije gozdov do leta 2030, potrojila uvajanje obnovljivih virov energije in podvojila izboljšanje energetske učinkovitosti do leta 2030, pospeševala brezemisijske in nizkoemisijske tehnologije ter spodbujala prehod s fosilnih goriv v energetskih sistemih, da bi do leta 2050 dosegli ničelno stopnjo neto emisij. EU podpira pripravo verodostojnih in vključujočih načrtov za gozdove in prehod s fosilnih goriv v energetskih sistemih do konference COP31. V zvezi s tem EU poudarja pomen čistega prehoda, vključno z njegovo vlogo pri zmanjševanju izpostavljenosti pretresom na energetskem trgu.
57. **Podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti in onesnaževanje** ter degradacija tal, vode in oceanov so medsebojno povezani. EU se je zavezala, da jih bo obravnavala v skladu s cilji trajnostnega razvoja in pristopom „eno zdravje“. EU podpira globalni okvir za kemikalije in si bo prizadevala preprečiti zamudo pri zaključku pogajanj o **mednarodnem pravno zavezujočem instrumentu za odpravo onesnaževanja s plastiko, ki bo zajemal celoten življenjski cikel plastike**. EU leto dni po sprejetju akcijskega načrta iz Nice za oceane poudarja pomen krepitve mednarodnega **upravljanja oceanov** ter spodbujanja ratifikacije in učinkovitega izvajanja Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije.

58. Odpornost v zvezi z vodo in stabilen svetovni vodni krog sta ključna za trajnostni razvoj, uresničevanje človekovih pravic ter mir in varnost. EU ponovno potrjuje, da sta človekovi pravici do varne pitne vode in sanitarne oskrbe bistveni za človekovo dostojanstvo, zdravje, trajnostni razvoj in uresničevanje vseh človekovih pravic. EU bo še naprej zagotavljala, da se voda, sanitarna oskrba in higiena ustrezno obravnavajo v ključnih večstranskih procesih in ustreznih sporazumih. EU se zavzema za ambiciozno nadaljnje ukrepanje po konferenci ZN o vodi leta 2023, vključno z izvajanjem akcijske agende za vodo in strategije ZN o vodi in sanitarni oskrbi, ter poudarja, kako pomembno je, da posebna odposlanka ZN za vodo pospeši napredek. EU pozdravlja tudi pobudo „Water Forward“ in si prizadeva za organizacijo v ukrepe usmerjene, vključujoče in medsektorske konference ZN o vodi v letih 2026 in 2028 ter pozneje. EU poziva k boljšemu upravljanju voda in rednemu medvladnemu procesu na temo vode v okviru ZN ter spodbuja izvajanje systemske strategije ZN o vodi in sanitarni oskrbi, poleg tega pa se zavzema za obravnavo vode kot medsektorskega vprašanja v okviru pobude ZN80 in za krepitev svetovne agende za vodo v obdobju po letu 2030. EU podpira nadaljnje pristope h Konvenciji o varstvu in uporabi čezmejnih vodotokov in mednarodnih jezer (Konvencija o vodah).
